

L'irresistible ascens del PP

El Partit Popular va ser el més votat en el conjunt dels Països Catalans. A les Balears, superà per primer cop el 50% dels sufragis (el votà un de cada dos illencs). Al País Valencià (44%), uns resultats com aquests permetrien als populars dominar les principals institucions. Al Principat (18%) és on el PP ha pujat menys respecte a l'any passat, però si els comparem amb els de fa tres anys, els nivells actuals són altíssims.

Rita Barberá, l'alcaldessa de València, eufòrica. Els simpatitzants del PP van viure la seua nit en saber-se els resultats de les europees.

El PP no solament va ser el clar triomfador de les eleccions europees del 12 de juny a nivell estatal, sinó que també va ser el partit més votat als Països Catalans. Concretament, va aconseguir més d'un milió i mig de vots, superant en més de 100.000 els socialistes i en més de mig milió, la coalició CiU-UPV-PSM. Aquestes xifres s'obtenen de la suma dels vots al País Valencià, a les Balears i al Principat, regions que tenen censos molt desiguals, i que, per tant, cal estudiar per separat. Alhora, el comportament electoral de cadascuna d'elles té característiques pròpies, amb un factor en comú: el vot cap al PP ha augmentat progressivament des de les europees del 89 fins ara, tal com demostra el gràfic superior de la pàg. 24. La principal diferència és que, a les Balears i al País Valencià, el PP és el partit més votat i, en canvi, al Principat és la tercera força, per darrere de CiU i PSC. D'altra banda, els percentatges de vot conservador a les dues primeres zones sempre han estat superiors a la mitjana estatal (en el cas de les Illes, més de deu punts per damunt d'aquesta), al contrari que al Principat, on la cota més baixa del PP es dona a les autonòmiques de l'any 92, amb tan sols un 6%. En qualsevol cas, les perspectives polítiques del PP en aquests moments són radicalment diferents de les del 1989.

Balears, més hegemonia encara. El

Partit Popular domina el panorama polític balear des del 1983, quan Gabriel Canellas va guanyar les primeres eleccions autonòmiques. L'hegemonia del PP s'ha estès darrerament a l'Ajuntament de Palma, fins fa tres anys governat pel PSOE, als tres consells insulars i als ajuntaments més importants de les Illes, a excepció de Calvià i Inca. Després d'onze anys, el domini conservador no sembla haver sofert cap desgast. El percentatge de vots cap al PP no ha deixat de pujar des del 1989. En el gràfic ja esmentat s'aprecia un lleuger descens (47,3% a les autonòmiques del 91 per 46,4% a les generals de l'any passat), però en nombres absoluts, com que no hi hagué tanta abstenció, el PP va tenir més vots el 93: 191.000, un rècord en la història democràtica de les Balears. Al 1991 el partit de Canellas va anar coalitzat amb Unió Mallorquina, mentre que en les dues darreres convocatòries, ha anat pel seu compte. UM, integrada enguany en la Coalició Nacionalista junt amb PNB i Unió Valenciana, va obtenir prop de 8.000 vots (2,6%).

La diferència entre el PP i el segon partit, el PSOE, s'ha incrementat progressivament, fins arribar a ser ara del doble: el 50,6% per als populars, contra el 24,8% per als socialistes. El 1977, la UCD va aconseguir un percentatge similar, però llavors no existia l'aparell de poder autonòmic de què disposen ara els populars. El salt definitiu del PP es produeix en les generals del 1989, les primeres en què Az-

nar lidera el partit, i de moment no sembla tenir sostre. El bipartidisme decantat és la constant electoral de les Illes: el tercer partit, Esquerra Unida, tot i un augment significatiu, no ha superat el 10% dels vots, i el quart, el PSM, en coalició amb CiU, ha fregat el 6%. Només Galícia, Castella-Lleó i La Rioja, per aquest ordre, tenen percentatges de vot del PP superiors al de Balears, però tan sols a la primera d'elles es dona una diferència més gran amb el segon partit (54,8/24,8).

Si examinem el vot popular a les principals ciutats de les Illes (gràfic d'aquesta pàgina), és visible que en totes elles el vot del PP ha pujat entre 3 i 6 punts respecte a les generals de l'any passat (quan ja es registraren percentatges elevats, per damunt del 40%). El cas més clar és el de sa Pobla, amb alcalde del PP, on s'ha superat en més de dos punts (71,3%) el percentatge de l'any passat. El segon partit local, el PSM, obté el 12,6%, a gairebé 60 punts de diferència. A Inca i Calvià, poblacions amb batlle socialista, el PP guanya clarament. A Maó, la principal població de Menorca, la diferència entre populars i socialistes només és de 14 punts.

País Valencià, rebolcada total. A diferència de les Balears, el domini del PP damunt del mapa electoral valencià és relativament nou: no es va produir fins a les generals de l'any passat, quan es va invertir la relació de forces que provenia del 1982 (socialistes sempre per davant dels populars). Però en aquell cas la diferència entre els dos partits va ser de dos punts i escaig, mentre que enguany aquesta distància ha passat a ser de gairebé 14 punts (44,3% per al PP; 30,4% per al PSPV-PSOE); és a dir, s'ha consolidat clarament la tendència apuntada en aquelles eleccions. Com reflecteix clarament el gràfic de la pàgina 24, la línia d'evolució del vot "popular" al País Valencià és ascendent des del 1989 fins ara, sense cap retrocés en percentatges.

El capgirament del mapa electoral valencià és tan evident que, si traslладem els resultats del 12-J a unes eleccions municipals i autonòmiques, el PP tindria el control de les principals institucions polítiques del País Valencià: les Corts (i per tant, la Generalitat), els ajuntaments de les tres capitals de província i dues de les tres diputacions (a la de València, li caldria encara pactar amb UV), tal com es pot comprovar en el darrer gràfic. No cal dir que aquesta perspectiva ha omplert d'eufòria els dirigents populars valencians, encapçalats pel president "regional" Eduardo Zaplana. I, evidentment, ha causat una gran preocupació al Govern presidit per Joan Lerma, qui veu com s'enfonsa un entramat institucional que fins ara dominava clarament.

El cas de l'Ajuntament de València és para-

Evolució del vot del Partit Popular a les principals ciutats (en %)

1. País Valencià

Ciutat	Alcalde actual	Municipals 26-5-91	Generals		Europees		Altres partits	
			6-6-93	12-6-94	PSOE	EUPV		
València	PP	25	43	47,7	22,9	15,8		
Alacant	PSPV	36	45	50,7	26,9	15,9		
Elx	PSPV	28	40	43,4	35,6	14,1		
Castelló	PP	38	47	51,0	27,8	11,2		
Alcoi	PSPV	21	38	39,6	30,7	21,6		
Elda	PSPV	25	44	46,4	32,7	14,9		
Sagunt	PSPV	9	26	30,9	29,4	26,6		
Torrent*	PSPV	22	22	34,0	34,4	14,2		
Gandia	PSPV	25	42	44,7	28,6	11,0		
Alzira	PSPV	18	34	38,0	25,6	16,4		
Vila-real	PSPV	28	42	44,5	32,1	10,2		
Burjassot*	PSPV	22	31	34,6	34,2	18,1		
Mislata*	PSPV	25	34	39,1	27,1	22,5		
Paterna*	PSPV	23	34	40,0	30,7	17,8		
Benidorm	PP	39	43	48,5	32,1	12,6		
Oriola	PP	58	57	60,0	28,7	6,6		
Quart de Poblet*	PSPV	15	25	29,2	39,2	21,5		
Manises*	PSPV	23	30	33,5	34,0	21,3		

* Pertanyen a l'àrea metropolitana de València.
En negreta, el partit més votat en les europees del 12-6-94.

2. Principat

Ciutat	Alcalde actual	Municipals 26-5-91	Generals		Europees		Altres partits		
			6-6-93	12-6-94	PSC	CIU	IC		
Barcelona	PSC	9,8	21,8	23,5	23,1	31,6	11,2		
L'Hospitalet*	PSC	8,5	16,5	19,6	38,2	16,2	18,1		
Badalona*	PSC	6,1	14,8	17,8	35,6	20,5	17,3		
Sabadell	IC	4,4	12,4	14,3	34,7	27,3	14,5		
Terrassa	PSC	7,1	12,6	14,7	34,7	27,8	13,4		
Santa Coloma de G.*	PSC	3,0	13,0	16,2	44,2	11,5	21,1		
Mataró	PSC	5,7	13,9	15,7	34,2	30,4	10,2		
Cornellà*	PSC	5,3	12,8	15,6	42,4	13,6	20,9		
Tarragona	CIU	8,6	21,3	25,4	29,1	24,2	10,6		
Girona	PSC	6,9	15,7	15,8	26,6	35,8	7,7		
Lleida	PSC	8,0	22,2	24,3	27,3	29,4	8,4		
Manresa	CIU	6,6	13,1	13,3	26,2	40,3	7,7		
Reus	PSC	5,9	17,3	18,6	30,1	29,6	9,0		
Tortosa	CIU	24,5	28,0	29,8	25,2	25,8	5,8		
Figueres	CIU	10,1	20,1	21,0	27,2	33,2	5,3		

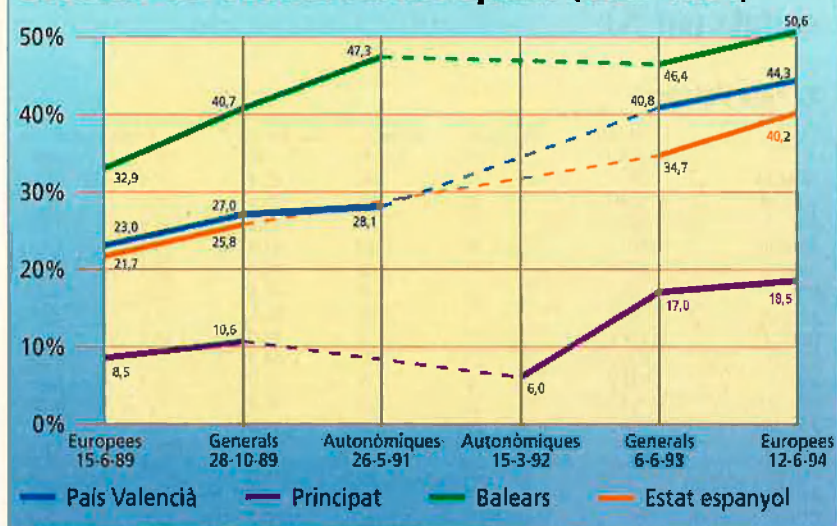
* Pertanyen a l'àrea metropolitana de Barcelona.
En negreta, el partit més votat en les europees del 12-6-94.

3. Balears

Ciutat	Alcalde actual	Municipals 26-5-91	Generals		Europees		Altres partits		
			6-6-93	12-6-94	PSOE	EU	PSM		
Palma de Mallorca	PP	48	45	48,1	24,4	12,9	4,8		
Inca	PSOE	42	45	49,5	27,0	7,7	7,3		
Manacor	PP	40	50	55,4	20,6	4,7	10,6		
Calvià	PSOE	42	45	49,9	25,4	13,6	2,5		
Sa Pobla	PP	44	69	71,3	11,7	1,6	12,6		
Elvisca	PP	48	40	51,3	29,8	10,6	-		
Maó	PSOE	37	42	44,8	30,4	15,8	-		

En negreta, el partit més votat en les europees del 12-6-94.

Evolució del vot del Partit Popular (1989-1994)

digmàtic: la gestió de l'equip de govern PP-UV beneficia només el grup de l'alcaldesa Rita Barberà, que, amb els resultats del 12-J, obtindria la majoria absoluta (18 regidors), mentre que el partit de González Lizondo es quedaria amb dos regidors. A les Corts valencianes, el PP també tindria majoria absoluta amb els mateixos diputats que ara el PSPV (45). Totes aquestes extrapolacions són només indicatives, ja que, de fet, el comportament dels votants varia força en funció del tipus d'eleccions, però dibuixen una tendència de decantament cap al PP molt clara.

Una ullada al gràfic municipal (pàg. 23), ens permet veure com el vot "popular" es dona d'una manera força igualada tant a ciutats amb govern municipal socialista com del mateix PP. Per primer cop, ciutats de l'àrea metropolitana de València considerades feus del PSOE han estat conquerides pel vot conservador (Torrent, Burjassot, Mislata o Paterna). D'entre les

més importants, només Quart de Poblet i Manises s'han mantingut fidels als socialistes. A capitals de comarca fins ara sòlidament governades per alcaldes del PSPV (Elx, Sagunt, Alzira, Gandia o Alcoi), la victòria ha caigut aquest cop a mans dels conservadors, que en tots els casos han millorat percentatges respecte les generals del 93. En aquelles poblacions on ja governen (Castelló, Benidorm, Oriola...), els resultats del PP són encara més espectaculars, fins arribar al 60% de la capital del Baix Segura, on l'alcalde, Luis Fernando Cartagena, ha sortit reforçat malgrat l'escàndol financer en què s'ha vist implicat recentment. Només un pacte entre els socialistes i EUPV, que ha millorat sensiblement en aquests comicis (vegeu l'entrevista a Albert Taberner a la pàgina 26) permetria a les esquerres mantenir el govern de Torrent, Elx, Sagunt o Alcoi. En canvi, a Gandia, Alzira, Vila-real o Elda, la dreta té l'alcaldia a l'abast de la mà.

Principat, encara a roda dels dos grans.

A Catalunya, la situació és molt diferent. El PP només ha pujat un punt i mig respecte les generals del 93 i ara, amb 18,5%, està encara 10 punts per sota del PSC i 13 per sota de CiU. Això demostra que la marea arrasadora dels conservadors no ha tingut un reflex clar al Principat. Tot i això, el PP català ha deixat lluny aquells percentatges inferiors al 10% que havia tingut fins l'any passat (gràfic superior).

El vot "popular" ha pujat a totes les grans ciutats, fins i tot les del cinturó barcelonès, on sempre havia tingut una presència testimonial, i ara se situa entre el 15 i el 25% (primer gràfic). A l'Hospitalet s'ha situat de manera sorprenent com a segona força, darrere el PSC, igual que a Tarragona. A Badalona, Terrassa o Mataró, com a tercer partit, per sota dels socialistes i els convergents. Només en una gran ciutat, Tortosa, ha estat la força més votada, consolidant una tendència que ja ve d'anys enrere.

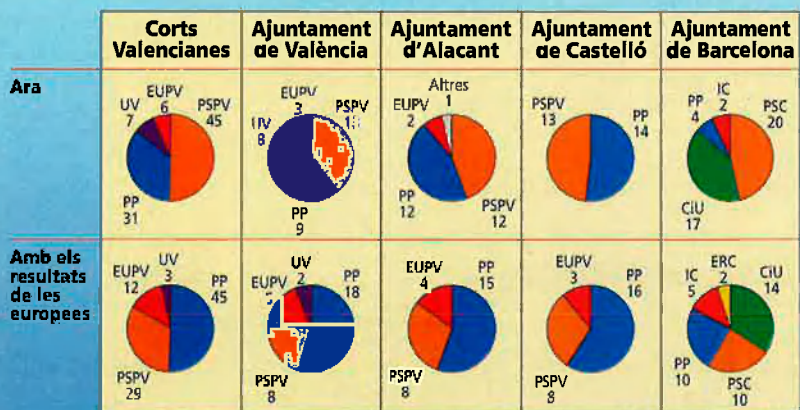
Si traslladem els resultats a unes hipotètiques municipals, els "populars" poden fer d'àrbitre en nombrosos ajuntaments i, fins i tot, esgarripar alguna alcaldia. El cas de Barcelona (gràfic del costat) és especialment significatiu, per la importància que té l'Ajuntament de la capital. Convergència i Unió necessitaria els 10 regidors del PP per governar la ciutat –si bé no descarta un acord amb ERC–, mentre que un pacte a tres per l'esquerra (PSC+IC+ERC) no garantiria la majoria absoluta.

En qualsevol cas, el mapa electoral del Principat és força diferent als de la resta. El frec a frec entre PSC i CiU és contrarestat, a dreta i esquerra, per dues forces emergents, PP i IC, mentre que a escala autonòmica ERC continua tenint moltes coses a dir. L'assignatura pendent del PP continua anomenant-se Catalunya.

Joan Vila i Triadú

Com quedarien algunes institucions?

Si extrapolem el vot de les europees del 12-6-94, les principals institucions valencianes canviarien de majoria. També ho faria l'Ajuntament de Barcelona.

Barcelona i 1994 de 43 a 41 regidors del darrer un població